

Slovenski glasnik.

Wolfov slovar. Na prošnjo milostivega gospoda kneza in škofa ljubljanskega dra. Janeza Zl. Pogačarja in po prijaznem posredovanji preblagorodnega gospoda deželnega predsednika kranjskega Andreja Winklerja je visoko c. kr. naučno ministerstvo gospodu prof. M. Pleteršniku dovolilo poldrugo leto dopusta v ta namen, da končno uredi in na svetlo dá slovensko-nemški del velikega slovarja, katerega je v svoji oporoki založil pokojni knez in škof ljubljanski A. A. Wolf. Preverjeni smo, da bode ves omikani svet slovenski z največjim veseljem vzprejel to imenitno književno novico ter da bode vso hvalo vedel milostivemu gospodu škofu in slavni vladi, ki sta gospodu profesorju Pleteršniku podala priliko, da zvrši že toliko let odlagano izdanje II. dela preimenitnega in prepotrebnege Wolfovega slovarja. Bog daj srečo!

Andrej Praprotnik, nadučitelj in ravnatelj I. mestne šole ljubljanske in urednik „Učiteljskga Tovariša“, slavi danes 1. marcija petindvajsetletnico svojega vstopa v mestno službo in petintridesetletnico svojega učiteljevanja v občie, ki je pa ob jednom tudi petintridesetletnica njegovega uspešnega pisateljskega delovanja. Mnoga narodna društva, mestni šolski svet ljubljanski in mnogoštevilni prijatelji in čitatelji bodo o tej slovesni priliki pozdravili zaslužnega slovenskega pedagoga in pisatelja. Tudi „Ljubljanski Zvon“ čestita ter kliče o tej priliki slavljencu: Bog živi!

„Narodna biblioteka“. Prvi snopič „Narodne biblioteke“, katero je začel izdavatí naš podjetni tiskar in zalagatelj g. J. Krajec v Novem Mestu prišel je te dni na svetlo. Obseza ponatis I. zveska v slovenski književnosti toli imenitne „Krajske Čbelice“ s primernim, dobro pisanim uvodom g. prof. R. Peruška. Tisk je lep, cena (po 15 kr. zvezek) jako nizka, vsebina izvrstna. Več o tem prekoristnem literarnem podjetji hočemo izpregovoriti prihodnjič, danes I. zvezek „Narodne biblioteke“ svojim naročnikom kar najiskreneje priporočamo.

„Veteranska koračnica.“ Zložil Fran Jurkovič. V številki XI. lanskega „Zvona“ oznanil sem Jurkovičevo mázurko „Vrtnico“, a nisem se takrat nadejal, da mi bo tako hitro zopet prilika o drugi skladbi tega skladatelja poročati. „Veteranska koračnica“ je vesela in čvrsta in gre v noge, da more tudi najstarejšega veterana vzdigniti k lehkotnemu korakanju. Trio ima to posebnost, da med instrumentalno godbo tudi pevci lahko sodelujejo in jako primeren tekst za to je prav dobro zložil g. J. Gabršek; toda petje ni obligatno. Posvečena je ta koračnica veteranom v Š. Mariji pri Jelšah. Za glasovir je sestavljena v zalogi Konstantina Tandlerja v Gradci in stoji 55 kr. Tisk je lep in tudi vnanji naslov prav ličen. Gospod skladatelj jo je pa tudi priredil za veliki orkester in partiture se dobivajo pri njem. Želimo, da bi prav kmalu prodani bili vsi iztisi te koračnice; to bi skladatelja vzpodbudilo k nadaljnemu delovanju. Svetovali bi gospodu Jurkoviču, da tudi v prihodnje svoje skladbe prireja za orkester, ker

jako pogrešamo domačih koračnic, plesov in potpurijev za naše godce, ki navadno le tuje trobijo, ker jim nihče ne sestavi domačih skladb za instrumentalno godbo. Partitura za orkester je prav čedno avtografirana in gospod Jurkovič jo bo gotovo prav po ceni oddajal.

Vojteh Valenta.

Stoletnica Žukovskega. — Z veliko slovesnostjo se je praznovala 12. in 13. februarja stoletnica Žukovskega rojstva. Ta znameniti pesnik, ki je presešel vse svoje prednike, uvel je romantiko v literaturo rusko in je posebno mogočno vplival s svojimi prelogami iz nemščine in angleščine. V te je znal mojsterski vplesti svoje mišljenje in svoje čustvo. Z veseljem in hvaležnostjo je posvečeval zatorej ves ruski narod po široširni svoji domovini dan rojstva pesnikovega. Omeniti hočemo le, da je imperatorska akademija nauk razpisala 1000 rubljev nagrade za najboljšo delo o Žukovskem. V slovesni seji akademije ga je ocenjal Konstantin J. Grot, predsednik oddelku za ruski jezik in rusko slovstvo, v prelepem govoru kot človeka in pesnika; za njim pa je proslavljal Orest F. Miller, izvrsten zgodovinar literarni, Žukovskega kot odgojatelja pokojnega carja-osvoboditelja, katerega je ravno ta navdihnil z naprednimi in humanitatnimi idejami. Brale so se potem slavnostne pesni najboljših sedanjih pesnikov ruskih, Apolona N. Majkova, J. P. Polonskega, P. I. Vejnberga in drugih; prečitale so se adrese raznih društev in list pesnikovega sinu, ki je sedaj slikar v Benetkah. — V gledišči se je pela med drugim na oslavo pesnika opera slavnega Čajkóvskega, „Devica orleanska“; snov jej je vzeta iz znane Schillerjeve drame, katero je bil slavljeneec sam preložil na jezik ruski. — O tej priložnosti je izšla tudi priporočila vredna knjižica K. K. Zejdlica (Seidlitz): „Žizn i poezija V. A. Žukovskago (1783—1852)“, s pesnikovo podobo, njegovim fac-similejem in njegovimi pismi. Tej knjigi, za katero je plačati pri uredništvu „Novago vremeni“ 2 rublja in 50 kopejek, spisal je predgovor znani profesor ruske slovesnosti na vseučilišči v Derptu, Pavel Viskovatov. — Vsa pesnikova dela stojé 10 rubljev; izdal jih je l. 1878. v St. Peterburgu Efremov z naslovom: „Sočinenija Žukovskago“ (4 zvezki). — Svoje bralce opozarjamo na Navratilov spis v lanskem letopisu Matice Slovenske: „Car Aleksander II. in ruski pesnik Žukovskij“, iz katerega bodo vsaj površno mogli spoznati tega prijaznega pesnika. Š.

Vereščagin v Pešti. — V poslednjem času je bil razstavljen slavnoznani ruski slikar svoje povsod občudovane slike tudi v prekolitavski stolici. Ogrji so bili od realnosti teh umotvorov kar zavzeti in vtis, kateri so prelepa dela napravila na ponosne Arpadove potomce, sme se v resnici imenovati mogočen. Vsak dan je obiskovalo razstavo po tisoč in pet sto osob, ob nedeljah pa je dohajalo celo po tri tisoči ljudij. Ker se Vereščagin sam bavi sedaj v Indiji, osnul je razstavo mlajši njegov brat, bivši pobočnik generalu Skobelevu. — Koncem februarja prevede se vsa imenitna zbirka v domovino svojo, kjer se najprej razstavi v Moskvi. Š.

Ruska književnost. P. A. Vjasemskega zbranih spisov izšel je nedavno VIII. zvezek, ki obseza historične, literarne in životopisne črtice iz preteklega polstoletja. — Fedora Dostojevskega zbrana dela hočejo izdati v Petrogradu v 13 zvezkih. Prvi zvezek bo obsejal njegov životopis. Fedor Dostojevski je bil l. 1849. prognan v Sibirijo ter obsojen, da dela v rudnikih. Bil je stoprav

začetkom vladanja Aleksandra II. pomiloščen. Najslavnejše delo njegovo so: „Zapiski iz mrtvago doma“, v katerem nam opisuje svoje življenje v Sibirskih rudnikih. To delo je izšlo tudi v nemškem prevodu: „Aus dem Todtenhause, Nach dem Tagebuche eines nach Sibirien Verbannten. Herausgegeben von Dostojevski. Leipzig 1864.“ Iz drugih njegovih spisov naj omenimo: „Inižennye i oskorblennye“, v katerem se poteguje za zatirane; — potem „Prestuplenie i nakazanie“, „Jdiot“ in „Vjesy“. Zadnje njegovo delo je „Bratja Karamazovy“. Umrli je l. 1881.

Al. H.

Pri Wolfgangu Gerhardu u Lipskem izšla sta v zbirki „Russkaja biblioteka“ dva nova zvezka. — XXXV., precej obširen zvezek obseza nov umotvor Saltykova pod naslovom: Za rubežem (Za granico), katerega ruska kritika jako hvali. Michael Evgrafovič Saltykov, urednik Otečestvennyh Zapisek, je omikanemu svetu bolj poznan pod imenom N. Ščedrin ter je danes najboljši ruski satirik. V tem oziru je podedoval slavo Gogolja in Gribojedova. Dolgo časa je bil Nekrásovu veren prijatelj. Zavaljo njegovega svobodomiselnega prepričanja ga je internovalo nekaj časa vojno ministerstvo v Vjatko pri Kazanji. Od tega časa je začel pisati pod omenjenim pseudonimom. Najlepše njegove satire, katerih je izdanih do sedaj nad 12 zvezkov, bičajo in slikajo nam življenje provincijalnih vlasteljev, uradnikov in meščanov. — XXXVI. zvezek gori omenjene biblijoteke pa nam podaja novo delo neumornega Turgenjeva: Senilia, stichotvorenija v prozê. Večina teh pesnij v prozi, katere so izšle tudi že v francozki prelogi v „Revue politique et litteraire“, je jako dramatično pisana. — Časniki so poročali, da je Turgenjev dovršil nov roman: „Po smrti“. Š.

Johann Baptist von Preschern zum Heldenfeld, einer löbl. Landschaft in Krain Landschranenschreiber in Laibach. — V začetku osemnajstega stoletja nahaja se to ime v Vodiške fare listinah, katere sem dobil po prijaznosti č. g. župnika Vodiškega v roke. To ime ni (ako se dobro spominjam) še nikjer natisneno, in bilo bi svetovati, naj se preiskuje, če ni v kakem starem sorodstvu z rodovino našega pesnika Preširna. — Janez pl. Prešern „zum Heldenfeld“ je imel soprogo Elizabeto pl. Schwitzen, in to rodovino omenja tudi Valvazor v popisu starih plemenitih rodovin Kranjske. 1745. leta se nahaja v Vodiških listinah „Doctor Thadäuss von Preschern zu Heldenfeld“ in njegov umrši brat Franc, ki sta neko zemljišče po svojem zgoraj imenovanem očetu Janezu podedujê drug za drugim posedovala.

Fr. Šumi.

Popravek. Na 62. str. v 16. vrsti od zdlaj namesto: Patri, čitaj: Padri; na 142. str. v 19. vrsti od zdlaj nam.: in 8°, čitaj: in 4°.

„Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji: za vse leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld., za dijake po 4 gld. na leto.

Založniki: dr. I. Tavčar in drugovi. — Za uredništvo odgovoren: **Fr. Levec.**
Uredništvo: v Novih ulicah 5. — **Upravništvo:** na Marije Terezije cesti 5.

Tiska „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.